

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА за резултатите от извършено оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 3.9 „Туризм“ в Международно висше бизнес училище - Ботевград

1. Хронология на процедурата

Процедурата е открита с решение на Постоянната комисия по стопански науки и управление от 11.09.2018 г. (Протокол № 24) по искане на висшето училище (вх. № 633/ 12.07.2018 г.).

На заседание, проведено на 05.06.2019 г. (Протокол № 20), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на ПКЧНУ приеха доклада на утвърдената с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 08.11.2018 г. (Протокол № 19) експертна група в състав:

1. Доц. д-р Мария Станкова, Югозападен университет „Неофит Рилски“

2. Доц. д-р Петя Тонева, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Наблюдаващ процедурата от ПКЧНУ: : проф. д.ик.н Желю Владимиров

Експертната група е извършила проверка в МВБУ през периода от 20.02.2019 г. до 22.02.2019 г.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО (Таблица 4):

При предходната акредитация на ПН 3.9 „Туризм“ в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, МВБУ е акредитирано с оценка 9,13 (девет цяло и тринадесет), със срок на валидност на акредитацията шест години - решение на Постоянната комисия по стопански науки и управление (ПКЧНУ) (Писмо с Изх. № 1101/1.08.2013 г. и Протокол № 20 от 15.07.2013 г.). При тази процедура, ПКЧНУ при НАОА дава три препоръки. През 2017 г. (Протокол № 22/28.09.2017) Акредитационният съвет констатира, че МВБУ – Ботевград е изпълнило препоръка № 1, частично е изпълнило препоръка № 2 и частично изпълнява препоръка № 3.

ЕГ извърши преглед на предприетите действия по *Препоръка 1*, която е **приета за изпълнена** при процедурата по САНК и след проведените разговори и проверката на място потвърждава констатацията.

В изпълнение на *Препоръка 2* са отчетени два реализирани конкурса за академичната длъжност „доцент“ за двама преподаватели, които осигуряват учебния процес в магистърските програми и в бакалавърските програми в ПН 3.9 Туризм. След приключване на процедурата по САНК, която констатира частично изпълнение на препоръка № 2, в МВБУ са реализирани 4 нови процедури за вътрешно израстване и заемане на академични длъжности в ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление, при все че се отнасят до преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението и в ПН 3.9 Туризм.

В резултат на анализа на наличната документация, проведените разговори и проверката на място, ЕГ установи недостатъчен напредък на ПН 3.9 Туризм в изпълнението на препоръката за приемане на мерки за осигуряване на учебния процес с хабилитирани преподаватели на първи ОТД в съчетаването ѝ с мерки за „подмладяване“ на академичния състав.

ЕГ установи, че МВБУ полага усилия по изпълнението на третата препоръка и регистрира напредък – предоставени са данни за общо 49 участия на студенти от ПН 3.9 Туризм в научно-изследователски проекти за периода на оценка

Въз основа на изводите в доклада на експертната група ПКЧНУ направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнението на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG – част 1 (1-10): „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“.

1.1.1. Обучението на студенти в ОКС „бакалавър“, специалност „Туризм“ и ОКС „магистър“, магистърски програми „Управление на туризма“ и „Ивент мениджмънт“ и „Ризорт и СПА

мениджмънт“ от ПН 3.9 Туризм съответства на оповестената на официалния сайт на висшето училище мисия, цели и задачи на МВБУ.

1.1.2. Обучението в ПН 3.9 Туризм е в съответствие с изградената университетска система за осигуряване на качеството, част от стратегическото управление на висшето училище. То следва както установени традиции, така също и съвременните изисквания за съответствие на образователната система на потребностите на икономиката и бизнес средата в България и в Европейския съюз.

1.1.3. В МВБУ действа институционална система за управление на качеството (СУК), чийто обхват включва всички дейности, свързани с осигуряване, оценяване и контрол на качеството на обучението, на академичния състав, научноизследователската дейност и процесите на управление във висшето училище.

1.1.4. В МВБУ се прилага и политика на обвързаност между научните изследвания и преподаването, разписана в нормативни актове (Наредба за развитие на академичния състав в МВБУ, Наредба за научноизследователската дейност в МВБУ), стратегии (Стратегия за ДО и Стратегия 2020) и организационни решения. Връзка с представители на туристическата практика осъществяват и създадена група за развитие на МВБУ и консултативен съвет към МВБУ

Констатации за изпълнението на критерий 1.2 в съответствие със стандарт 1 от ESG – част 1 (1-10): „Управление на качеството на образованието“.

1.2.1. В МВБУ има изградена СУК в съответствие със стандартите за качество ISO 9001:2008 EN; ISO 9001:2008; BS EN ISO 9001:2008; и EN ISO 9001:2015., в която са разписани отговорностите по управление на качеството. СУК се пресертифицира изцяло на тригодишни периоди (2004, 2007, 2010, 2013 и 2016 г.), а ПН 3.9 е обект на вътрешни одити. За оценявания период са проведени общо 6 вътрешни и 8 външни одита на СУК.

1.2.2. В МВБУ има приет и публично обявен Етичен кодекс, който определя етичните стандарти както за академичната общност и студентите, така и за служителите на училището. За спазването на Етичния кодекс във висшето училище е създадена и функционира Комисия по етика.

1.2.3. В Етичния кодекс са разписани и процедурите за предотвратяване и санкциониране на опити за измама и плагиатство. Автентичността на текстовете в разработките се проверява със специализиран софтуер. През оценявания период се регистрира намаляване на използването на чужд текст без цитиране.

Констатации за изпълнението на критерий 2.1 в съответствие със стандарт 2 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“.

2.1.1. В ПН 3.9 Туризм има официално приети методически стандарти за учебната документация, базирани на национални и вътрешно университетски нормативни документи, където са систематизирани и унифицирани изискванията за разработване на основните елементи на учебната документация и процедурите за одобрението и актуализацията им. Обучението се извършва по квалификационни характеристики, учебни планове, програми по образователно-квалификационни степени и ежегоден академичен календар, чието съдържание и качество са в съответствие с целите на професионалното направление.

2.1.2 МВБУ поддържа добри контакти с потребителите на кадри. При подготовката и актуализирането на учебната документация се взема предвид мнението на представители на бизнеса за актуалната практическа подготовка на студентите.

2.1.3. Оценъчната система на резултатите от обучението по всяка дисциплина и оценъчната процедура за завършване на курса на обучение във всяка една специалност са уточнени и съответстват на необходимите компетенции за придобиване. Студентите декларират удовлетвореност от оценъчния процес. Осъществява се административен контрол по поддържане на системите за изпитните процедури за оценка на знанията и уменията на студентите от отдел „Централна учебна администрация“.

2.1.4. Съществува съвместимост с учебни програми на други ВУ в България, ЕС или извън ЕС, при открояване на спецификата на обучението в МВБУ. Това се доказва с направено сравнение в ОКС „бакалавър“ с пет български и пет чуждестранни университета, а в ОКС „магистър“ сравнението е с шест български и девет чуждестранни висши училища.

2.1.5. В МВБУ са разработени процедури за наблюдение (контролиране), анализиране, оценяване и утвърждаване (одобряване, приемане) на всяка учебна програма и на учебната документация на ПН 3.9 Туризм като част от общо университетското обучение. Ангажирани и отговорни са различни управленски нива, като промените се одобряват от Академичния съвет.

2.1.6. Изградена е система от форми на сътрудничество с бизнеса с цел събиране на информация за тяхното мнение относно обучението в МВБУ, нужните компетенции и умения на бъдещите специалисти, както и позицията им по отношение на сътрудничеството в подготовката на студентите за успешна професионална реализация. Представители на бизнеса се включват пряко в учебния процес, а също и в консултативни съвети и организирани срещи с цел информация относно изискванията им към бъдещите кадри. За оценявания период в прегледите на учебните програми са участвали 273 студенти и 194 работодатели.

2.1.7. Съществува процедура за съответствие на учебната документация с националните и институционалните нормативни изисквания. Общият брой кредити по учебен план при редовно обучение са 265, а при задочно и дистанционно обучение – 256. Часовете за лекции и упражнения за съответните форми са както следва: редовно обучение – 960 часа лекции и 1440 часа упражнения; задочно обучение – 770 часа лекции и 380 часа упражнения; дистанционно обучение – 390 часа лекции и 700 часа упражнения. Задължителните дисциплини заемат 70 %, избираемите – 18 %, факултативните дисциплини – 12 %. Фундаментални дисциплини са с дял от 30 %, специалните – 43 % и специализиращите – 27 %. Относителният дял на практическото обучение за редовно обучение в специалност „Туризм“ е 11,25% (300 часа). Разпределението на дисциплините в магистърските програми е: 74% - задължителни, 13% избираеми и 13 % факултативни, а относителният дял на практическото обучение е 11% (270 часа).

Констатации за изпълнението на критерий 3.1 в съответствие със стандарт 3 от ESG – част 1 (1-10): „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение по съответното професионално направление”.

3.1.1. Обучението на студентите се провежда според съвременните изисквания за образователно- квалификационните степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на професионалното направление. Обучението в ПН 3.9 Туризм отговаря на приетата Национална квалификационна рамка за висше образование. Завършилите в ОКС „бакалавър“ придобиват ключови за професионалното направление компетенции.

3.1.2. В обучението в ПН 3.9 Туризм е изградена организация за включване на студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност. Използва се мултимедийно представяне на лекции и упражнения, а по някои дисциплини и симулационни игри. МВБУ регулярно провежда студентски научни форуми за изява и творческа активност.

3.1.3. Осъществяват се проучвания на степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователни програми. Мнението на студентите и за качеството на учебния процес се проучва от Центърът за образователни технологии.

3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите. Публичността на критериите за провеждането на изпитните процедури се осигурява чрез електронната система за обучение, до която всеки студент има достъп. Осъществява се и административен контрол по поддържане на системите за изпитните процедури за оценка знанията и уменията на студентите.

3.1.5. Съществува динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели и студенти и е оповестена пред тях система за провеждане на изпитните процедури. Чрез електронната система за обучение, до която имат достъп всички студенти, се облекчава и улеснява комуникацията с преподавателите и свързаните с учебния процес административни задължения на обучаващите се. Всеки от преподавателите при първа среща със студентите (независимо от образователно-квалификационната степен) също оповестява възможностите за връзка с него.

3.1.6. За осигуряване на ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес се прави текущ мониторинг и периодичен анализ. В мониторинга и анализа участват и студенти, партньорски организации, потребители на кадри.

3.1.7. Съществуват правила за разглеждане на жалби от студенти. Студентите имат пряка връзка с администрацията за отправяне на жалби и посредством електронната платформа. За

оценяваният период броят на разгледани и получили отговор жалби в ПН 3.9 намалява от 25 през 2013/2014 г. до 3 през 2018/2019 г.

Констатации за изпълнението на критерий 4.1 в съответствие със стандарт 4 от ESG – част 1 (1-10): „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл” на студента: прием в съответното професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане”.

4.1.1. В МВБУ е създадена добра организация за привличане, прием и адаптиране на студентите към условията във висшето училище. Налице са необходимите вътрешни нормативни документи, регламентиращи отделните етапи на „жизнения цикъл” на студентите, които са публикувани на интернет страницата на училището и се актуализират периодично. Обучението в ПН 3.9 „Туризм” е организирано и се осъществява съгласно законовите изисквания. За оценявания период намалява броя на обучаваните студенти в ОКС „бакалавър“ от 436 (2013/14) на 191 (2017/18); в ОКС „магистър“ броят на обучаваните студенти се запазва стабилен.

4.1.2. През учебната 2017/2018 година по специалностите от ПН 3.9 „Туризм” в двете степени са обучавани общо 229 студенти, от които 191 в бакалавърска степен и 38 – в магистърска степен. От обучаваните студенти в бакалавърска степен за същата учебна година в РФО са 8 студенти, в задочна форма – 159, а в дистанционна форма – 24 студенти. Обучаваните студенти в магистърска степен през учебната 2017/2018 година са само в дистанционна форма на обучение – 38. В периода 2012-2017 г. са обучавани и 2 докторанта в ПН 3.9 на самостоятелна подготовка. За оценявания период в ПН 3.9 са регистрирани 65 прекъснали и 38 отпаднали студенти в ОКС „бакалавър“ и 4 прекъснали студенти в ОКС „магистър“.

4.1.3. Във висшето училище са установени правила за признаване на ОКС, обучения, стажове, специализации и придобити квалификации в други висши училища в страната и чужбина в рамките на програмата „Еразъм+” и подписаните договори за двустранно сътрудничество и академичен обмен с чуждестранни партньори. МВБУ разполага с ясни правила и процедури за признаване на периоди на обучения и придобити кредити в чуждестранни висши училища. Въпреки осигурените възможности, констатираната мобилност на студенти е много ниска – единствено към 2014 г. са реализирани 2 входящи и 3 изходящи студентски мобилности. В периода след 2015/16 година няма реализирана студентска мобилност.

4.1.4. В МВБУ са осигурени възможности за включване на студентите в НИД и изпълнението на проекти. Относителният дял на студентите в ПН 3.9 участвали в проекти, от общия брой на студентите в професионалното направление за оценявания период се увеличава от 1.06 през 2013/14 до 3.5 през 2017/18. Участията в научни форуми също регистрират леко увеличение за оценявания период. Относителният дял на студентите участвали в национални и международни проекти е 3,5%, а относителният дял на студентите и докторантите участвали в научни форуми е 3,9.

4.1.5. В МВБУ са осигурени качество и прозрачност на процесите на обслужване на студентите и в частност на процесите, свързани с издаването на европейските дипломни приложения. Издаваните от МВБУ основни документи за образование и квалификация са съобразени с държавните изисквания за тяхното съдържание. МВБУ е отличен с почетния знак DS Label (Diploma Supplement Label) от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура към Европейската комисия за прилагане на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити.

4.1.6. МВБУ разполага с добра система за проследяване на реализацията на дипломираните се студенти. Във висшето училище функционира алумни мрежа като система за връзка със завършилите студенти. Бившите възпитаници на МВБУ оценяват положително създадената система за регистриране и реализация на завършилите.

Констатации за изпълнението на критерий 5.1 в съответствие със стандарт 5 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление”.

5.1.1. В МВБУ, вкл. в ПН 3.9 Туризм е приета и се изпълнява политика за кадрово развитие на академичния състав. При провеждането на съответните процедури, се съблюдават законовите изисквания, вътрешните за висшето училище нормативни рамки и стратегии. Налице са условия и възможности за публично оповестяване и прозрачно провеждане на процедури за привличане на нови кадри, както и за научно и професионално израстване на действащия академичен състав. МВБУ

работи за осигуряване на необходимия за повишаване качеството на образователната дейност потенциал от преподавателски кадри.

5.1.2. В МВБУ се установява преподавателски състав с опит и компетенции, притежаващи необходимите научни степени по академични длъжности, за да осигурят обучението в специализиращите дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в ПН 3.9 Туризъм. През учебната 2017/2018 г. студентите от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в ПН 3.9 Туризъм – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение се обучават от общо 39 преподаватели на първи основен трудов договор (ОТД) и 17 преподаватели на ВОТД. Хабилитираните преподаватели са 31, нехабилитираните - 8, като 5 от тях притежават образователна и научна степен „доктор“. От хабилитираните преподаватели на ПОТД професорите са 20, доцентите са 11, 5 са главните асистенти доктори и 3 са асистентите. Академичният състав на ВОТД се състои от 7 професори, 8 доценти и 2 главни асистенти доктори. Средната възраст на академичния състав на ОТД леко надвишава 52 години, като по отделни академични длъжности се забелязват влошени показатели: за професори - 63.04 г., за доценти - 57.27 г., за гл. асистенти д-р – 35.6 г. и за асистенти – 55.5 г..

5.1.3. Преподаването по профилиращите дисциплини в специалностите на ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в ПН 3.9 Туризъм се извършва почти изцяло от преподавателски състав на първи и втори ОТД. Относителният дял на хабилитираните преподаватели на ОТД от общия брой преподаватели, осигуряващи обучението по специализиращите дисциплини в бакалавърските и магистърските програми е средно 80 % за ОКС „бакалавър“ и 83,33% за ОКС „магистър“. Обучението в ОКС „магистър“ се осъществява от 11 хабилитирани преподаватели на първи ОТД, сред които 9 професори и 2 доценти.

Обучението в ПН 3.9 Туризъм по учебен план се обезпечава и от лекционни курсове, водени от преподаватели на хонорар. Има отделни случаи, при които специализирани дисциплини се четат от тях, както е видно от представените учебни планове и справки за осигуреност на обучението в ПН 3.9 Туризъм за двете ОКС.

5.1.4. Кариерното развитие на преподавателския състав е обект на периодично разглеждане и обсъждане в МВБУ. За оценявания период във висшето училище са избрани 5 доценти чрез развитие от „главен асистент“ на ОТД и 8 професори, от които 6-ма са кариерно израснали от „доцент“ на ОТД. В ПН 3.9 Туризъм за периода са реализирани само 2 конкурса - налице е израстване на 2 души като хабилитирани преподаватели през 2013 и 2014 г.

5.1.5. В МВБУ, вкл. в ПН 3.9 Туризъм има установена организация и ред за провеждане на атестация на академичния състав, съгласно утвърдените рамки, разработени в Наредбата за развитието на академичния състав и съпътстващи я документи. Съблюдают се добрите практики и се работи по правила, процедури и критерии за оценяване приноса на преподавателите към качеството на учебния процес. За периода са проведени процедури за атестиране на общо 20 преподавателя.

5.1.6. В МВБУ са създадени условия за осъществяване на входяща и изходяща мобилност на преподавателския състав, на студенти и докторанти. През акредитирания период изходящата мобилност на преподавателите е много висока (58 изходящи преподавателски мобилности), като входящата мобилност също е на добро ниво (18 входящи преподавателски мобилности).

Констатации за изпълнението на критерий 5.2 в съответствие със стандарт 5 от ESG – част 1 (1-10): „Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея“.

5.2.1. В МВБУ са налице необходимите условия за информационно осигуряване на научноизследователска и публикационна дейност. Разработени са правила и процедури, както и е създадена е подходяща организация за участие на преподаватели, студенти и докторанти в организирани вътрешни научни форуми, външни научни прояви, в кандидатстването и изпълнението на вътрешни, национални и международни проекти. Установява се наличие на възможности и действащи процедури за публично разпространение на резултатите от НИД. Полагат се усилия за привличане и включване на студенти и докторанти в реализирането на научноизследователски проекти.

5.2.2. В МВБУ академичният състав осъществява активна научноизследователска и публикационна дейност. През оценявания период се отчитат 94 участия на преподаватели, осигуряващи обучението в ПН 3.9 Туризъм в международни проекти и 154 участия в национални проекти. Средният брой преподаватели в 1 национален научен проект е 8.76, а в международен

научен проект – на 15.17. Академичния състав на ПОТД, осигуряващ обучението в ПН 3.9 Туризм има общо 243 участия в национални и 95 участия в международни научни форуми. Участията в един преподавател на ОТД в национални научни форуми е 1,34, а в международни форуми – 0,43.

5.2.3. Броят на студентите и докторантите, участвали в национални и международни изследователски и образователни проекти за последните 5 години е 33, с относителен дял спрямо общия брой студенти в направлението – 5.30 %. Броят на студентите и докторантите, участвали в научни форуми (конференции, симпозиуми и други) за последните 5 години е 40 с относителен дял спрямо общия брой студенти в направлението – 7.64 %. Относителният дял на публикациите на студенти спрямо публикациите в МВБУ за периода е 12.72 % с реализирани 73 студентски публикации

5.2.4. Публикациите на академичния състав в ПН 3.9 Туризм в МВБУ за оценявания период са общо 574, от които в страната – 409 броя (71,25 %) и в чужбина – 165 броя (28,74 %). С най-голям относителният дял са научните доклади – 36,06 %, следвани от учебниците и учебните пособия – 17,94 %, статиите – 17,24 %, монографиите – 11,67 % и студиите – 5,92 %. Средният брой публикации в страната на един преподавател от ПГ 3.9 е 10,48, а в чужбина - 4,23. От общия брой публикации в страната 0,36 % са в реферирани научни издания, а от тези в чужбина - 14,43 %. Откриват се само няколко публикации в списания, реферирани в Scopus и Web of Science, като съществува значителна неравномерност в публикационната активност на преподавателите в тези списания.

За периода на оценка, преподаватели от ПН 3.9 Туризм в МВБУ са били цитирани 1156 пъти, 663 от тях са в реферирани научни издания. Средният брой цитирания на един преподавател на първи ОТД е 29,6, в т.ч. в реферирани издания – 17.

Констатации за изпълнението на критерий 6.1 в съответствие със стандарт 6 от ESG – част 1 (1-10): „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортната дейност по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова”.

6.1.1. За обучението в ПН 3.9 Туризм МВБУ разполага със създадена собствена и пригодна във функционално отношение материално-техническа база, съответстваща на спецификата на професионалното направление. Осигурено е съвременно оборудване за извършване на качествена учебна и изследователска дейност. Наличните учебни площи, работни и учебни места за обучение на студентите и докторантите, както и за НИД на академичния състав са достатъчни.

6.1.2. Във висшето училище за обучението в ПН 3.9 Туризм са осигурени съвременно оборудвани компютърни учебни зали, лицензии на различни софтуерни продукти и свободен достъп до безжичен интернет.

6.1.3. В МВБУ в ПН 3.9 Туризм за студенти и докторанти са осигурени достатъчен брой библиотечни и информационни ресурси на хартиен и електронен носител. Създадени са условия за достъп за студенти, докторанти и преподаватели до необходимия брой електронни бази данни за подпомагане на обучението и научноизследователската дейност.

6.1.4. В МВБУ е разработена и внедрена платформа за електронно обучение на основата на Moodle. Налична е автоматизирана система за управление на процеса на ДО, вкл. база от учебни планове, програми, учебни материали и тестове, създадени при спазване на съответните стандарти за ДО. Системата поддържа ДО и осигурява контрол на учебния график, проявяваната активност и успеваемостта. Съблюдава се изискването присъствените периоди да не надвишават 30 % от аудиторната заетост, но няма данни за минималния размер и публично оповестен график на тези периоди. Системата е интегрирана и позволява достъп на всички останали студенти, извън ДФО. МВБУ е акредитирано в дистанционна форма на обучение с положителна оценка на три поредни институционални (в т.ч. по новите изисквания на ESG – 2015 от 11.01.2018 и валидност до 11.01.2023 г.).

6.1.5. В МВБУ в ПН 3.9 Туризм са регламентирани и създадени необходимите условия за академичното информиране и обслужване, подпомагащо обучението на студентите чрез дейността на Отдел „Централна учебна администрация“. Действа и тюторна система за академично подпомагане и работа със студентите. Дейността се подпомага и от Центъра за развитие на кариерата.

Констатации за изпълнението на критерий 7.1 в съответствие със стандарт 7 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите имат изградена организация за управление на информацията,

свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите”.

7.1.1. В МВБУ в ПН 3.9 Туризъм има действаща система за организация за управление на информацията, отчитаща актуалните тенденции във връзка с качеството на образователния процес, студентската удовлетвореност и професионалната им реализация. Утвърдени са стандарти и процедури и са изградени структури, ориентирани към осигуряване и анализиране на информацията, подкрепени с конкретни действия за нейното управление и ефективно използване.

7.1.2. За оценявания периода са проведени 6 вътрешни одита на системата за управление на качеството, засягащи ПН 3.9 Туризъм и специалностите в него, а така също и 8 външни одита, като 6 от тях са надзорни и 2 са пресертифициращи. За периода 2013-2018 г. в обхвата на постоянния мониторинг на СУК е проучено студентското удовлетворение от програмите. Общата оценка за удовлетвореността от обучението в ОКС „бакалавър“ е 3.45, а в ОКС „магистър“ общата оценка е по-висока при максимална 5. Високо оценен е и академичния състав с преобладаващо максимални оценки от 5.00

7.1.3. В МВБУ се инициират дейности и се работи за поддържане на алумни мрежа, осигурявана като елемент на Системата за реализация на студентите, регламентирана в Правилника на МВБУ. От страна на висшето училище с нея са ангажирани ръководителя на ПН 3.9 Туризъм, декана и ЦРК. Поддържа се и текущо се актуализира базата данни за реализацията на завършилите студенти. Партнира се тясно с представители на работодатели и завършили висшето училище, като привличат като гост-лектори успешните реализиралите се възпитаници.

7.1.4. Проучва се и оценка на потребителите за подготовка на завършилите ПН 3.9 Туризъм, като работодателите изразяват над средната удовлетвореност от качеството на подготовката на възпитаниците на МВБУ. В периода 2015-2016 г. се очертава тенденция на относително висока реализация на завършилите - над 83 % от общия брой завършили през последните 5 години.

7.1.5. В МВБУ, в ПН 3.9 Туризъм се поддържа собствен информационен масив за световните и национални постижения и тенденциите в развитието на сродни специалности. Изготвят се периодично доклади от ръководител на професионалното направление, като обработената информация се използва в процеса на актуализация на учебната документация по програми и курсове.

Констатации за изпълнението на критерий 8.1 в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 (1-10): „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление”.

8.1.1. В МВБУ е осигурена публична информация за осъществяваната в него образователна, научноизследователска, проектна и международна дейност, представляваща определен интерес за кандидат-студентите, студентите и широката общественост.

8.1.2. На официалната интернет страница на МВБУ са огласени основните вътрешни нормативни актове и документи за регламентиране на отделните негови дейности и „жизнения цикъл” на студентите. Те се актуализират периодично в зависимост от промените в държавните актове за висшето образование в страната и в условията за осъществяване на съответните дейности в училището.

8.1.3. В МВБУ са огласени условията за кандидатстване, приемане и обучение на студенти по предлаганите от него специалности в бакалавърската и магистърската степен в отделните професионални направления, придобиваните знания, умения и компетенции от обучаващите се в тях студенти и възможностите за професионалната им реализация след тяхното дипломиране по съответните специалности.

8.1.4. МВБУ е осигурило условия за популяризиране на научните изследвания и творческите изяви на студентите и преподавателите във висшето училище. Това се постига чрез неговите официални научни издания и участията им в различни научни форуми в страната и чужбина и използване на интернет пространството.

8.1.5. Правилата за осъществяване на мобилност по програма Еразъм + са достъпни на интернет сайта на висшето училище, както и информация за университетите, с които има сключени двустранни споразумения. На сайта е налична контактна информация за офис „Еразъм+“ на МВБУ

Констатации за изпълнението на критерий 9.1 в съответствие със стандарт 9 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на

учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление”.

9.1.1. В МВБУ, включително за ПН 3.9 Туризмъ съществува институционална система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес. Конкретност и измеримост на постигането на целите се постига чрез разработените Наръчник по качеството, процедури, работни инструкции и оперативни документи по качеството. Установена е практика за провеждане на анкетни проучвания сред студентите и работодатели за установяване на удовлетвореността от качеството на обучението и професионалната пригодност на завършилите за успешна трудова реализация. Процесът се организира от ЦОТ, съвместно с ЦРК.

9.1.2. В МВБУ е изградена система от различни форми на сътрудничество с работодателите с цел отчитане на тяхното мнение за обучението. Утвърдена практика е провеждането на ежегодни срещи на ръководството на училището и представители на бизнеса за прецизиране на приоритетите в образователния процес и изследванията.

9.1.3. В ПН 3.9 оценката на качеството на учебните курсове, удовлетвореността от работата на преподавателите, организацията на учебния процес, организацията на административното и библиотечното обслужване са обект на периодично проучване чрез анкетиране на студентите.

9.1.4. В МВБУ в ПН 3.9 Туризмъ регулярно се осъществява мониторинг на успеваемостта на студентите в процеса на обучение. Установен е ред за докладване и обсъждане на резултатите. Развита е общата система за оценяване, чрез която ЦОТ подпомага преподавателския състав за осигуряване на надеждни и валидни процедури за оценяване на компетенциите и постиженията на студентите, в съответствие с учебните програми и утвърдените професионални стандарти в областта на оценяването. Изградена е и функционира система за проследяване професионалната реализация на випускниците.

Констатации за изпълнението на критерий 10.1 в съответствие със стандарт 10 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление”.

10.1.1. СУК в МВБУ е сертифицирана. В ПН 3.9 Туризмъ се извършват вътрешни и външни одити – от сертифициращия орган и НАОА. Планира се и се организира процес на самооценяване и следакредитационен мониторинг по отношение на учебната документация и образователния процес, като се предприемат коригиращи действия за преодоляване на констатирани пропуски и постигане на препоръките на НАОА.

10.1.2. В МВБУ е установена система на работа по привеждане на образователните практики в съответствие с изискванията на обкръжаващата среда, като за целта ползва механизми за проследяване на промените в средата. В резултат, учебната документация в ПН 3.9 Туризмъ се актуализира периодично на база съпоставка със сродни висши училища в България и чужбина, както и при отчитане мнението на студентите и тенденциите във външната среда.

10.1.3. В ПН 3.9 Туризмъ се полагат усилия за поддържане на обратна връзка с представители на работодатели и за постиженията на студентите. Разработени са 12 варианта на въпросници за проучване на студентската удовлетвореност. По отделни специалности в състава на комисиите за държавни изпити се включват утвърдени специалисти от практиката. По време на семинари по различни дисциплини се канят практики, които участват в оценяването.

10.1.4. МВБУ предприема дейности и отчита изпълнението на препоръките, направени от НАОА и САНК. Приведени са доказателства за конкретни измерими действия по актуализиране и усъвършенстване на учебната документация, преподавателския състав и включването на преподаватели и студенти от ПН 3.9 Туризмъ в НИД.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, проведено на **23.07.2019 г. (Протокол № 23)**, на основание чл. 88а, ал. 5, т.1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, членовете на ПКЧНУ гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 от ЗВО.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти”, Постоянната комисиия по стопански науки и управление взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 3.9 „Туризъм“ в Международно висше бизнес училище - Ботевград на основание обща оценка **9.06 (девет цяло и нула шест стотни)**.

За ОКС „бакалавър“

- „Туризъм“ – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение.
- „Туризъм“ (на английски език) – редовна, задочна и дистанционна форма на обучение.
- Съвместна международна програма „Туризъм“ (на руски език); – редовна форма на обучение;

За ОКС „магистър“

- „Управление на туризма“ – дистанционна форма на обучение.
- „Ризорт и спа мениджмънт“ – дистанционна форма на обучение.
- „Ивент мениджмънт“ – дистанционна форма на обучение.
- „Управление на туризма“ (на английски език) – дистанционна форма на обучение.
- „Ризорт и спа мениджмънт“ (на английски език) – дистанционна форма на обучение.
- „Ивент мениджмънт“ (на английски език) – дистанционна форма на обучение.

2. Срокът на валидност на акредитацията е шест години, в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 3.9 „Туризъм“ в Международно висше бизнес училище - Ботевград, за ОКС „бакалавър“ – 950 студенти (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение), за ОКС „магистър“ - 125 студенти (дистанционна форма на обучение).

Общо за професионалното направление: 1075 студенти.

Постоянната комисия по стопански науки и управление формулира следните препоръки:

1. Да се привлекат млади кадри в професионално направление 3.9 „Туризъм“ с цел осигуряване на приемственост и намаляване на средната възраст на някои категории от преподавателския състав – срок постоянен.

2. Да се увеличи изходящата студентска мобилност – срок постоянен.

3. Да се увеличи публикационната активност в издания, реферирани в Scopus и Web of Science – срок постоянен.

4. В учебните планове и програми за ДФО да се регламентират присъствените периоди за крайната оценка по всяка дисциплина – срок септември 2020 г.

Обща словесна оценка в съответствие с получената числова оценка: пълно съответствие

Председател на ПКЧНУ:

(проф. д-р Галина Младенова)